

इयत्ता नववी ' बंध 'कार्यक्रम

विषय - मराठी

30 दिवसांसाठी कृती नियोजन

दिवस	अपेक्षित अध्ययनफल	अध्ययनअंश	सुचविलेल्या कृतीचे नाव	कृतीसाठी सूचना
1 पहिला	१) विविध नमुन्यातील पत्रलेखन	* पत्रलेखन * मायन्यांची ओळख * पत्रव्यवहार	मीजुन्याकाळातील सांगावा.	कृती नं१: * चित्रफितद्वारे पत्रलेखन व पत्रव्यवहार कसा चालतो ते दाखविणे. * शाळेत साजऱ्या होणाऱ्या विविध कार्यक्रमाबाबतचे पत्रलेखन करून घेणे . * कृती नं. २ * विद्यार्थ्यांना पोस्टकार्ड वाटणे. * एकमेकांना पत्र लिहिण्यास सांगणे. * घरी आलेली पत्रे जमा करून विद्यार्थ्यांनी शाळेत विषय शिक्षकांना देणे.
2 दिवस		* पत्रलेखनातील मुद्यांची मांडणी		
3 दिवस	२) बोलीभाषा व प्रमाणभाषेचा अर्थ ओळखून भाषांतर करता येणे.	* बोलीभाषेतील शब्दांची ओळख .	माझी माय बोली	कृती नंबर १ * विद्यार्थ्यांचे गट पाडणे. * विद्यार्थ्यांना घरी बोलताना वापरण्यात येणाऱ्या शब्दांची यादी करण्यास सांगणे. * यादीतील शब्द विद्यार्थ्यांक डूनवाचून घेणे. उदा: आय- आई, नाय- नाही, हाय- आहे .

4दिवस		<p>*प्रमाणभाषेतीलशब्दांची ओळख.</p> <p>*बोलीवप्रमाणभाषेतीलशब्दांचेअर्थ.</p>		<p>कृती 2</p> <p>*विद्यार्थ्यांचेगटपाडणे .</p> <p>*बोलीभाषेतीलवप्रमाणभाषेतीलतक्तातयारकरणे.</p> <p>उदा. कधी-केव्हा ,येडा- वेडा</p>
5दिवस	3)विरामचिन्हांचावापर, लेखनववाचनामध्येकरणे.	<p>*विरामचिन्हांचीओळख.</p> <p>*कधी, केव्हावापरणे.</p>	'मलायोग्यठिकाणीठेवा'	<p>कृतीनंबर 1</p> <p>*विरामचिन्हांचीफलंशकार्डविद्यार्थ्यांमध्येवाटणे.</p> <p>*फलंशकार्डच्यासाह्यानेविरामचिन्हांचावापरकुठे-कुठेकरावाहेविद्यार्थ्यांकडूनविचारूनघेणे.</p>
6दिवस		*शुद्धलेखन		<p>कृतीनंबर 2</p> <p>*विरामचिन्हेरहितअपठितउतारादेणे.</p> <p>*विद्यार्थ्यांनात्याचेवाचनकरण्याससांगणे.</p> <p>*त्याउताऱ्यातयोग्यचिन्हांचावापरकरण्याससांगणे.</p>
7दिवस	4)परिचितपद्यवाचनकरूनसारांशलेखनकरणे.	<p>*काव्यवाचन</p> <p>*शब्दार्थ</p>	माझाभावार्थ	<p>कृतीनंबर 1</p> <p>*विद्यार्थ्यांच्याएकागटाकडूनकवितेचेस्पष्ट, लयबद्धवाचनकरूनघेणे.</p> <p>*दुसऱ्यागटानेकवितेतीलकठीणशब्दार्थसांगणे.</p> <p>*तिसऱ्यागटानेकवितेचाभावार्थ, सारांशलहिणे.</p>

8 दिवस		*भावार्थ		<p>कृतीनंबर 2</p> <p>*कवितापाठांतरासाठी विद्यार्थ्यांचे दोन गट पाडणे.</p> <p>*एका गटाने एक कडवेतर दुसऱ्या गटाने दुसरे कडवे म्हणावे .(अदलून बदलून) दररोज म्हणावे.</p>
9 दिवस	५) शब्दांच्या जातींची ओळख.	*विकारी शब्दांच्या जाती *अविकारी शब्दांच्या जाती	कायबरंसांगामाझी जात	<p>कृतीनंबर 1</p> <p>*शब्दांच्या जातीवर आधारित तक्ता तयार करणे.</p> <p>*तक्त्याबद्दल चर्चा करण्यासाठी दोन गट तयार करणे.</p> <p>*विद्यार्थ्यांना ते वाचणे सांगणे</p>
10 दिवस				<p>कृतीनंबर 2</p> <p>*गटामध्ये शब्दांच्या जाती विभागून त्यावर चर्चा सत्र भरविणे.</p> <p>*उदाहरणदाखल वाक्ये देणे.</p> <p>*वाक्यातील शब्दांच्या जाती ओळखण्यास प्रवृत्त करणे.</p>
11 दिवस	६) कवितेचा काव्यप्रकार ओळखणे.	*कवितेची ओळख *कवी, कवयित्रीची ओळख	सांगसांगशालेयनाथ,, काव्यप्रकार काय?	<p>कृती एक:</p> <p>*विद्यार्थ्यांचे गट पाडणे</p> <p>*कवितेची नावे कवितेचा काव्यप्रकार यावर आधारित, भेंडीयांचा खेळ घेणे .</p>

<p>12 दिवस</p>		<p>*काव्यप्रकारांचीओळख</p>		<p>कृती 2 * विद्यार्थ्यांमध्येकवितेच्यानावाचीवत्यांच्यानावांचीफ्लॅशकार्डवाटणे . *विद्यार्थ्यांनाफ्लॅशकार्डांच्यासाहाय्यानेजोड्याजोडण्याससांगणे.</p>
<p>13 दिवस</p>	<p>दिलेल्याकथा ,गद्य-पद्य ,उताऱ्यावरीलप्रश्नांचीउत्तरेदेणे.</p>	<p>कथा, पद्य</p>	<p>कोण ?कोण ?काय? कसा? याचाकराउलगडा!</p>	<p>कृती 1 विद्यार्थ्यांचीगटपाडणे. विद्यार्थ्यांमध्येछोट्याकथा ,कवितायावरीलप्रश्नवाटणे. कोणतागटअधिकउत्तरदेतोत्याचेमूल्यमापनकरणे.</p>
<p>14 दिवस</p>		<p>गद्य ,उतारा</p>		<p>कृती 2 गद्यभागउताराफळ्यावरलिहिणे. त्यावरीलप्रश्नविद्यार्थ्यांनासांगणे. विद्यार्थ्यांनितोभागकाळजीपूर्वकवाचूनसमजूनघेणे. विद्यार्थ्यांनीआपल्याभाषेतप्रश्नांचीउत्तरेदेणे.</p>
<p>15 दिवस</p>	<p>तत्सम, तद्भवशब्दांचीओळख</p>	<p>तद्भवशब्द तत्समशब्द</p>	<p>काहीजशासतसेआले ! थोड्याफरकानेकाहीआले!</p>	<p>कृती 1 तत्समशब्दम्हणजेकाययाचेस्पष्टीकरणदेणे. विद्यार्थ्यांनीआपल्यागटातीलमुलांशीचर्चाकरूनतत्समशब्दांचीयादीकरणे.त्याचप्रमाणे,तद्भवशब्दांचीयादीकरणे.</p>

16 दिवस				<p>कृती 2 एकाविद्यार्थ्याने तत्समशब्दसांगितला की दुसरा विद्यार्थ्याने तद्भवशब्दसांगणे. अशा प्रकारे विद्यार्थ्यांना तत्सम, तद्भवशब्दांच्या भेदांवरून विचारण्यास प्रवृत्त करणे.</p>
17 दिवस	संधीच्या प्रकारची ओळख.	स्वरसंधी व्यंजनसंधी विसर्गसंधी	आम्ही दोघे एकत्रित	<p>कृती 1 *विद्यार्थ्यांच्या एका गटाला संधीचे शब्द देऊन विग्रह करायला लावणे. *दुसऱ्या गटाने संधीचे प्रकार ओळखणे.</p> <p>कृती 2 *विद्यार्थ्यांचे गट पाडणे. *एका गटाने संधीशब्दाचा विग्रह करण्यास सांगणे. *एका गटाने प्रकार ओळखणे.</p>
18 दिवस	अलंकाराचा अर्थ व प्रकारांची ओळख	अलंकारव्याख्या अलंकाराचे प्रकार	आम्ही भाषेचे सौंदर्य	<p>कृती 1: अलंकाराच्या उदाहरणांची पट्टी तयार करणे व ती विद्यार्थ्यांच्या मध्ये वाटणे. *विद्यार्थ्यांना त्यातील अलंकार ओळखून त्याची यादी बनविण्यास सांगणे.</p> <p>कृती 2</p>
19 दिवस				

20दि वस		शब्दालंकार, अनुप्रास, यमक, श्लेष अलंकार		*अलंकारांचीयादीकरून त्यातील द्वर्थी शब्दांचा संग्रह करण्यास सांगणे.
21दि वस	वाक्यप्रचाराचा अर्थसांगून वाक्यात उपयोग करणे.	*वाक्यप्रचारांचा अर्थ *रूढ अर्थ	आमचा उपयोग वाक्यात	कृती 1 *विद्यार्थ्यांचे गट पाडणे. *प्रत्येक गटातील मुलांनी आपल्या लामाहिती असलेल्या वाक्यप्रचाराची यादी करणे. *विद्यार्थ्यांचे अभिनंदन करणे.
22दि वस		*शब्दशः अर्थ *वाक्यात उपयोग		कृती 2 *विद्यार्थ्यांचे गट पाडणे. *एका गटाने वाक्यप्रचार सांगणे. *दुसऱ्या गटाने वाक्यप्रचाराचा अर्थ सांगणे. *तिसऱ्या गटाने वाक्यात उपयोग करणे.
23 दिवस	अक्षरगणवृत्त ओळख	लघु, गुरु, गण अक्षरांची संख्या, यती	आम्ही भाषेचे आठगण	कृती 1 *एका गटाने अक्षरगणवृत्ताचे गण सांगणे. *दुसऱ्या गटाने वृत्ताचे नाव सांगणे.

२४दि वस		अक्षरगणवृत्ते.		*दुसऱ्यागटानेअक्षरांचीसंख्यासांगणे. कृती 2 *एकागटानेफळ्यावरउदाहरणदेणे. *दुसऱ्यागटानेलघुगुरुच्याखुणाकरणे. *तिसऱ्यागटानेवृत्ताचेनावसांगणे.
२५दि वस	विभक्तीवप्रत्यययाबद्दलविद्यार्थ्यांनामाहितीअसणे.	विभक्तीचाअर्थवप्रत्ययांचीओळख . विभक्तीचेप्रकार	मीशब्दाचासंबंधनिर्देशक.	कृती1 विद्यार्थ्यांचेगटकरणे. एकागटानेविभक्तीचेनावसांगणे. दुसऱ्यागटानेएकवचनीप्रत्ययसांगणे . तिसऱ्यागटानेअनेकवचनीप्रत्ययसांगणे.
26दि वस		विभक्तीचातक्ता		कृती2 उदाहरणादाखलशब्ददेऊनविद्यार्थ्यांनाविभक्तीचातक्तातयारकरण्यासलावणे.
27दि	काळओळखणे	काळाचाअर्थवप्रकार	क्रियापदावरूनमलासमजा.	कृती 1

वस				विद्यार्थ्यांकडून वेगवेगळ्या प्रकारची वाक्यफलकावर लिहून घेणे. वेगवेगळ्या वाक्यातील काळमुलांना ओळखायला सांगणे .
28 दि वस		काळाच्या उपप्रकाराची माहिती देणे.		कृती 2 विद्यार्थ्यांना तीन गटात विभागणी करणे. प्रत्येक गटाला एक काळ विभागून देणे . विद्यार्थ्यांना दहा मिनिटांचा अवधी देऊन काळाच्या प्रकारची उदाहरणे लिहायला सांगणे .
29 दि वस		उदाहरणे सोडवून घेणे.		कृती 3 विद्यार्थ्यांना काळाच्या उपप्रकाराची माहिती देणे. एका विद्यार्थ्याने एक उदाहरण फलकावर लिहिणे. बाकीच्या विद्यार्थ्यांनी त्याचे अन्य बारा उपप्रकारांमध्ये बदल करणे.
30 दि वस	निबंध लेखन करणे.	निबंधाचा अर्थ, मुद्दे स्पष्ट करणे.	विचार अभिव्यक्ती	कृती 1 विद्यार्थ्यांना निबंधाचे प्रकार सांगणे. मुद्द्यानुसार एखादा निबंध लिहून देणे. महत्वाचे विषय देऊन विद्यार्थ्यांकडून निबंध लिहून घेणे.

- 29 व्यादिवशीभाषाविषयाचीपरीक्षाघेणे.
- 30व्यादिवशीशास्त्रविषयाचीपरीक्षाघेणे.

टीप: वरीलकृतीयाउदाहरणादाखलदिलेल्याआहेत .शिक्षकआपल्याआवश्यकतेनुसारत्यातबदलकरूशकतात.